

บทที่ 7

สรุป และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ "การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในรายการวิทยุ เพื่อแก้ไข
ปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา สถานีวิทยุ จส. เอ็ม.เอ็ม.
100 เมกะเฮิร์ต" นี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา
เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในรายการวิทยุ จส.100 ในฐานะ
เป็นจุดเชื่อมโยงรับ และส่งข่าวสารการจราจร ที่ออกอากาศผ่านสถานีวิทยุ
จส. 100 รวมทั้งลักษณะการดำเนินการการผลิตรายการ และรายงานข่าวสาร
การจราจรออกอากาศทางสถานีวิทยุ จส.100

กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม รายการ จส.100 มีวัตถุประสงค์
ที่ช่วยบรรเทาปัญหาการจราจรที่ติดขัดอย่างมากในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
โดยใช้การสื่อสารรูปแบบใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ
การส่งและรับข่าวสาร โดยให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมทำหน้าที่ในการรายงานเกี่ยวกับ
สภาพการจราจรและ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และอาจจะช่วยบรรเทาความเครียดจาก
ปัญหาการจราจรที่ทุกคนต่างก็ประสบร่วมกัน

โครงสร้าง และลักษณะการดำเนินการผลิตรายการ จส.100
ประกอบด้วยผู้ร่วมทำการสื่อสาร แบ่งเป็น 3 ประเภท

1. เจ้าหน้าที่บริษัท แบชพิคคอร์ปอเรชั่น จำกัด ประกอบด้วย
 - 1.1 ฝ่ายข่าว ทำหน้าที่หาข่าวจราจรทั้งภาคพื้นดินและอากาศ และข่าวทั่วไป เขียนข่าว บรรณาธิการข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ผู้ประกาศข่าว
 - 1.2 กองอำนวยการกลาง ทำหน้าที่งานธุรการ นับตั้งแต่กอง

เลขานุการ ฝ่ายเทคนิค พิมพ์ดีด ขับรถ ส่งเอกสารและประสานงานหน่วยงานอื่น

1.3 ฝ่ายรายการ ซึ่งเป็นฝ่ายสำคัญที่สุดในการดำเนินรายการ
 ให้นำฟัง นำสนใจ และตรงกับความต้องการของผู้ฟัง ประกอบด้วย ฝ่ายรับข้อมูล
 ข้าราชการ ผู้ประสานงาน ผู้ควบคุมการผลิตหาหน้าที่บรรณาธิการข้าราชการ ผู้
 ดำเนินรายการ ผู้ควบคุมเสียง ฝ่ายครีเอทีฟ และผู้จัดรายการ

เจ้าหน้าที่บริษัท แอซีฟิคคอร์ปอเรชั่น จำกัด ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าว
 และผู้ประกาศรายงานข่าวพร้อมกัน ทางสถานีวิทยุ จส.100

2. ศูนย์ควบคุมการจราจร บก.02 กองบังคับการตำรวจจราจร
 ทำหน้าที่สั่งการ จัดการ ประสานงานและแก้ไขการจราจร โดยรับข้อมูลสภาพ
 จราจร ตลอด 24 ชั่วโมง จากศูนย์วิทยุของกรมตำรวจในกรุงเทพมหานครและ
 จังหวัดใกล้เคียง ประกอบด้วย

- ศูนย์วิทยุรามมา มีหน้าที่รับและส่ง สั่งการ ประสานงาน
 ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ
- ศูนย์วิทยุนารายณ์ มีหน้าที่รับและส่ง สั่งการ ประสานงาน
 ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลใต้
- ศูนย์วิทยุกรุงธน มีหน้าที่รับและส่ง สั่งการ ประสานงาน
 ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี
- ศูนย์วิทยุตรีเพชร มีหน้าที่รับและส่ง สั่งการ ประสานงาน
 ในเขตกองบังคับการตำรวจจราจร
- ศูนย์วิทยุนนทบุรี มีหน้าที่รับและส่ง สั่งการ ประสานงาน
 ในเขตจังหวัดนนทบุรี
- ศูนย์วิทยุปรางการ มีหน้าที่รับและส่ง สั่งการ ประสานงาน
 ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
- ศูนย์วิทยุพุทธม มีหน้าที่รับและส่ง สั่งการ ประสานงานใน
 เขตจังหวัดปทุมธานี

เมื่อแหล่งข่าวศูนย์ควบคุมการจราจร บก.02 ได้รับข้อมูลข่าวจราจร แล้วก็รายงานข่าวจราจรเข้ามารายการผ่านโทรศัพท์โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำศูนย์ควบคุมการจราจร ใช้เวลาสั้น ๆ ในช่วงที่มีสภาพจราจรหนาแน่นก็จะรายงานบ่อยครั้ง พร้อมกันนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสารวัตรประจำศูนย์ควบคุมการจราจรก็จะบินตรวจสภาพจราจรทางอากาศช่วง เช้าทุกวันจันทร์ถึงศุกร์

3. ประชาชนผู้ฟังที่โทรศัพท์เข้ามา ทหาหน้าที่คล้ายผู้สื่อข่าวสมัครเล่น
ประจำรายการ

3.1 ผู้ที่ติดตามรายการเป็นประจำทุกวัน

3.2 ประชาชนที่โทรศัพท์เข้ามามีส่วนร่วมเป็นครั้งคราว

3.1 ผู้ที่ติดตามรายการเป็นประจำทุกวัน เพื่อรายงานจราจร
ทหาหน้าที่ ผู้สื่อข่าวสมัครเล่นประจำรายการ จส.100 แบ่งเป็น

- ชมรมพิทักษ์จราจรเพื่อสังคม เป็นหน่วยงานเอกชนที่
สมาชิกผู้ฟังรวมกลุ่มจัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่มแรก ที่ต้องการรายงานสภาพจราจรบนถนนที่
ตนเองต้องอาศัยอยู่เป็นประจำ สมาชิกส่วนใหญ่จะได้รับการออกอากาศสดเพราะมี
ความน่าเชื่อถือในบุคคลและข้อมูล

- กลุ่มสมาชิก จส.100 เป็นหน่วยงานเอกชน ที่ผู้ฟัง
รายการรวมกลุ่มจัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่มที่สอง ทาง จส.100 ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัด
ตั้งแต่อย่างใด เป็นการรวมกลุ่มของผู้ฟัง จส.100 ที่ติดตามรายการและต้องการ
รายงานสภาพจราจรบนถนนที่ตนเองต้องอาศัยเป็นประจำ สามารถรายงานได้โดย
ไม่ต้องผ่านการตรวจสอบ เนื่องจากมีประวัติของผู้รายงาน

3.2 ประชาชนที่โทรศัพท์เข้ามาเป็นครั้งคราว ทหาหน้าที่เสมือน
ผู้รายงานข่าวพิเศษในบางกรณี เมื่อมีเหตุการณ์ที่ประสบพบเห็น หรือออกไปสื่อ
ข่าวจากจุดที่เกิดเหตุ เพื่อรายงานกลับเข้ามารายการถึงในสภาพจราจร รุนแรง
ไพเราะ

รูปแบบการนำเสนอรายการ จส.100

รูปแบบของรายการ จส.100 สอดคล้องกับสภาพจราจรในแต่ละช่วง ชาวจราจรนี้ครอบคลุมทั้งภาคพื้นดินและอากาศ โดยผู้สื่อข่าวจราจรของบริษัท แปซิฟิกคอร์ดโปเรชั่น จำกัด, ศูนย์ควบคุมการจราจร (บก.02) และประชาชนผู้ฟัง ที่โทรศัพท์เข้ามารายงาน เพื่อส่งข้อมูลข่าวสารจราจรเข้ามายังรายการสลับกับการรายงานสภาพจราจรจากผู้ดำเนินรายการ นอกจากรายงานชาวจราจรแล้ว รายการยังเปิดโอกาสให้ผู้ฟังร่วมแสดงความคิดเห็นต่อปัญหา ประเด็นและเสนอแนะต่อรายการ ออกอากาศทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00 - 24.00 น.

เนื้อหาสาระของรายการ จส.100 ดังนี้

1. รายงานสภาพจราจร เพื่อให้ทราบสภาพการจราจรภาคพื้นดินและอากาศ
2. รายงานอุบัติเหตุ เพื่อให้ทราบสถานที่เกิดเหตุ สภาพอุบัติเหตุ
3. แนะนำเส้นทาง เพื่อให้ผู้ขับขี่รถยนต์เลือกใช้เส้นทางที่สะดวก
4. ร้องเรียน เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความเดือดร้อนของผู้ร้องเรียน และให้หน่วยงานนำไปแก้ไข
5. สอบถามเส้นทาง
6. เรื่องอื่น ๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ข่าวต่าง ๆ ที่หน่วยงานของรัฐ และเอกชนฝากเสนอข่าว

ส่วนการศึกษาผลสืบเนื่องของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม รายการ จส.100 จากการวิจัยพบว่า

1. ทำให้เกิดการยอมรับและการเตรียมใจในสภาพการจราจร
2. ทำให้ผ่อนคลายความตึงเครียดของสังคม จากปัญหาการจราจรติดขัด รายการ จส.100 ได้กลายเป็นทางออกที่จะระบายความตึงเครียดทางจิตใจของผู้ขับขี่รถยนต์
3. ทำให้เกิดเครือข่ายการสื่อสารแบบใหม่ในสังคม รายการ จส.100 เป็นรายการที่ก่อให้เกิดการรวมตัวของบรรดาผู้ขับขี่รถยนต์ที่ไม่รู้จัก

กันจนจัดตั้ง เป็นกลุ่มหรือชมรม มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือสังคม และรายงาน
ข่าวสารการจราจรให้ผู้ฟังได้ทราบ

4. ทำให้รู้เส้นทางและหลบหลีกเส้นทาง เพื่อให้ข่าวสารสภาพการ
จราจรประกอบการตัดสินใจในการเลือกใช้เส้นทาง

5. ทำให้เกิดการเสริมสภาพภาพของบุคคลหรือสถาบัน จากการที่
โทรศัพท์เข้ามารายงานข่าวสารการจราจรเป็นประจำ และบ่อยครั้ง ก็ย่อมส่งผล
ต่อการสร้างชื่อเสียงแก่ตนเอง หน่วยงานได้

6. ทำให้เกิดเวทีในการแสดงความคิดเห็นในปัญหาต่าง ๆ ที่ส่ง
ผลกระทบต่อสังคม

7. ทำให้เกิดกลไกในการกำหนดระเบียบทางสังคม เป็นหูเป็นตา
ในการช่วยเหลือสังคม ให้สมาชิกในสังคมรู้จักเคารพกฎระเบียบของสังคม

ข้อจำกัดในการวิจัย

อุปสรรคที่เป็นข้อจำกัดในการวิจัยครั้งนี้ก็คือ การที่ไม่สามารถทำการ
สัมภาษณ์ผู้ร่วมทำการสื่อสารกับรายการ จส.100 ได้ครบถ้วนทุกท่าน

ประกอบกับผู้วิจัยไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรืออยู่ในสังกัดของ กองบังคับ
การตำรวจจราจร การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย ก็ไม่อาจเป็นหลัก
ประกันได้ว่า ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน เนื่องจากผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เฉพาะ
เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการเท่านั้น ส่วนผู้บริหารระดับสูงไม่มีโอกาสได้สัมภาษณ์
โดยเฉพาะในแง่นโยบายบริหารสำคัญ ๆ ด้านธุรกิจ การตลาด ย่อมมิใช่เป็น
สิ่งที่พึงเปิดเผยได้ เนื่องจากรายการวิทยุของแต่ละสถานีในปัจจุบันมีการแข่งขัน
อย่างสูง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งหมายที่จะทำความเข้าใจถึงโครงสร้าง

และการดำเนินงานของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม รายการ จส.100 เพื่อออกอากาศ ตลอดจนบทบาทและหน้าที่ของผู้ร่วมทำการสื่อสารในความสัมพันธ์ทางบทบาทของแหล่งข่าวและผู้รายงานข่าว ข้อมูลด้านเนื้อหาและด้านผู้รับฟังรายการที่ไม่ได้ร่วมทำการสื่อสารยังไม่ได้ศึกษา ดังนั้น หากต้องการจะพัฒนากระบวนการผลิตและการกระจายเสียงในรายการวิทยุให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการจราจร ก็ควรจะได้ศึกษาทั้งตัวสารและผู้รับสารตามกระบวนการสื่อสารมวลชนเพิ่มขึ้นด้วย

2. การวิเคราะห์บทบาทของแหล่งข่าว ทั้งประเภทที่โทรศัพท์เข้ามาเป็นประจำ และบ่อยครั้ง กับประเภทไม่ประจำ ทำให้เข้าใจถึงท่าทีและจุดมุ่งหมายของแหล่งข่าว ซึ่งต้องการสื่อสารไปยังกลุ่มผู้รับสารที่ร่วมทำการสื่อสารเฉพาะกลุ่ม จึงทำให้เกิดเครือข่ายการสื่อสาร ดังนั้น จึงควรที่จะศึกษาเครือข่ายการสื่อสาร เพื่อศึกษาโครงสร้างทางการสื่อสาร การไหลเวียนของสารโดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

3. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้ร่วมทำการสื่อสารในรายการวิทยุ นั้น ในปัจจุบันภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการผลิตรายการอย่างเป็นทางการเป็นเอกเทศโดยมิได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน แต่มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยแก้ไขปัญหาสังคมร่วมกับหน่วยงานของทางราชการ ดังนั้นจึงควรศึกษาถึงผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมของการสื่อสารมวลชน ที่ก่อให้เกิดผลดี และผลเสียต่อสังคมและประเทศชาติ เช่นการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมกับกรมตำรวจ

4. ข่าวสารด้านการจราจรที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุต่าง ๆ ในปัจจุบันควรนำเสนอได้อย่างทันเหตุการณ์กับสภาพจราจรขณะนั้น ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายผู้รับสารรู้สภาพการจราจรบนท้องถนนได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และใช้ประโยชน์ของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมากขึ้น